

Beste natuurvrienden,

Als kustbewoners moeten we af en toe ook wel eens bestuderen wat er in onze duinen en op ons strand zo allemaal te ontdekken valt aan natuur. Daar zitten hele vreemde dingen bij met lange en merkwaardige soortnamen en het is dus weer een studie op zich om dat allemaal onder de knie te krijgen. Als je er niet aan

begint dan lukt het natuurlijk nooit en daarom wandelden we op **zondag 12 februari** met maar liefst **32 NVO-ers** (17 AM, 16 PM) door de duinen van Mariakerke en over het **strand van Raversijde**.

Op het eerste zicht lijken de duinen nog helemaal in winterrust maar schijn bedriegt. De knoppen van Boksdoorn, Vlier en Rimpelroos lopen al stevig uit en onder deze struiken schieten Winter-postelein en Fijne kervel al flink op. De winterannuellen zoals Deens lepelblad en Kleine veldkers staan waarempel al in

bloei. Ondertussen klappert een Houtduif stevig de vleugels tegen elkaar en zit een Heggenmus hoog op zijn zangpost te twienkelieren. Een natuurliefhebber die weet maar hij moet kijken en naar wat hij moet luisteren merkt dat ook half februari al flink wat soorten de lente voelen kriebelen.

Na een half uurtje duinen wandelen we in Raversijde het strand op. Eerst een flinke uitleg over “Duin voor Dijk”, een project waarmee men uittest in hoeverre natuurlijke duinaangroei kan helpen bij de kustverdediging tegen de 1000-jarige storm. Maar al vlug concentreren we ons op de vloedlijn want daar vind je allerhande aanspoelsels die op een uitlegje liggen te wachten. 's Morgens voegden we daar ook nog de levende organismen bij die leven op het harde substraat van de golfbreker/stromingsbreker/strandhoofd (schrappen wat voor jou niet past). Dat leven is verrassend divers want op het strand kun je met wat geduld en met wat geluk honderden verschillende soorten vinden. Het is leuk dat je nooit vooraf weet wat je zult vinden en er zit altijd wel weer wat nieuws bij. Met behulp van boeken, sites en apps ontdek je meestal wel over welke soort (of toch over welke familie) het gaat en hoe die organismen hier weten te overleven.

De zoute zeewind zorgt vanzelfsprekend voor extra dehydratatie dus dat vochttekort vulden we aan tijdens de nabespreking in Vayamundo. Het was er weer goed zitten ondanks de wat lange wachttijden. Meten is weten... en daarbij tellen we elk kalenderjaar opnieuw de soorten die we te zien krijgen en met zekerheid kunnen benoemen. Na drie activiteiten in 2023 noteerden we reeds **123 verschillende soorten**. Sedert de NVO-start begin 2017 zijn dat al **1171 soorten** geworden. Daarvan

werden tot nu toe zo'n **1048 verschillende soorten** met foto en wat uitleg in de verslagjes besproken. Je kunt alles nog eens bekijken en nalezen in samenvattende excel-bestanden via deze link : <https://nvosite.com/bestanden/> . Je kunt op onze site ook alle vorige verslagjes vinden en eventueel downloaden : <https://nvosite.com/archief/>

Natuurwaarnemingen zijn soms vluchtig en vervagen meestal weer snel. Gelukkig zorgen onze hoffotografen heel vaak voor mooie foto's en zo vind je op het einde van dit verslag weer 9 extra fotopagina's met dank aan Natacha, Nancy, Dirk, Andre, Luc en René.

Tweekleppigen, waarvan deze **Mossel** een typisch voorbeeld is, filteren zeewater om hun eten te vinden. Ze zuigen water binnen via de instroomsifo, en laten het over hun kieuwen stromen. Daar worden hele kleine voedseldeeltjes (plankton) uitgefilterd en verzameld. Het water verlaat langs de uitstroomsifo terug het lichaam. (foto: images.wur.nl)

In de duinen benoemden we ook wat planten voor we het strand opwandelden. Nee, we kunnen nog niet spreken van een lentedoorbraak, daar is het zeker nog een maand te vroeg voor. Maar hier en daar zie je toch wel wat planten bloeien zoals deze **Grote ereprijs**. Onder voorbehoud... want er bestaan heel wat sterk aan elkaar gelijkende ereprijssoorten. (foto: waarnemingen.be)

99 % van de schelpen die je vindt op het strand behoren tot een vijftiental algemene soorten. Dus het is wel even zoeken naar de krenten in de pap. Een opmerkelijke NVO-er vond een **Noorse hartschelp**. Je merkt wel dat ze familie is van de Kokkel maar er zijn ook duidelijke verschillen. (foto: waarnemingen.be)

Bolplanten slaan reservevoedsel op zodat ze in het voorjaar heel vroeg kunnen bloeien. Deze **Krokussen** (spec.) stonden al flink hun best te doen aan het Duinenkerkje. Hun oorsprong ligt in de Kaukasus maar ze ontsnappen af en toe uit tuinen en zijn dan ook in de natuur te vinden. (foto: waarnemingen.be)

Tussen het aanspoelsel vind je ook wel wat slachtoffers van stormweer of van te sterke stroming. Eenmaal op het strand aangespoeld zijn ze ten dode opgeschreven. Deze knolletjes zijn in feite **Slibanemoontjes** die enkel op hard substraat leven. Meenemen naar huis en in een zoutwateraquarium stoppen levert vaak hele mooie waarnemingen op. (f: waarnemingen)

Mosdiertjes en hydropolipen zijn twee afdelingen van zeer kleine diertjes die zich voeden met plankton. Ze vormen kolonies waarin ze met vele duizenden samenzitten. Op deze **Zeedraad** spec. kun je met de loep kleine doorzichtige "potjes" vinden waarin de diertjes leven. Op het strand vind je meestal alleen de centrale "steel". (foto: waarneming.nl)

In deze vreemde bijna buitenaardse vorm zou je niet meteen een worm herkennen. Zo ziet een levende **Perkamentkoker-worm** eruit onder water. Maar deze werd afgebeeld zonder zijn papierachtige koker waarin hij leeft. Op onze stranden vinden we steeds vaker stukken van die kokers. (foto: alchetron.com)

Wie "zeepok" opzoekt op waarnemingen.be vindt 8 soorten. Niet eenvoudig dus maar gelukkig zijn ze niet allemaal even moeilijk te determineren want deze **Paarse zeepok** valt meteen op door zijn kleur. Ze kunnen ook flink groot worden. Vanwege hun typerende kegelvorm worden ze ook wel Vulkaantje genoemd.

Veel vogels voelen de lente wel al flink kriebelen en dat merk je aan de zingende vogels 's morgens. **Houtduiven** zingen niet echt maar hebben een andere versiertruc. Ze vliegen op en klappen daarbij een paar keer hard hun vleugels tegen elkaar. Ze vliegen steil omhoog en laten zich dan weer steil vallen. Patsergedrag... "Kijk naar mij, ik ben heel stoer". (foto: waarnemingen.be)

"Twienkel-twienkel... twienkel-twienkel-twienkel..." niet eenvoudig om het geluid van een **Heggenmus** te omschrijven maar je hoort het nu overal volop. Deze soort herken je dus prima op het geluid. Op het zicht kan het ook omdat de kop meestal flink grijs is. Meestal... want op deze foto zie je dat ook daarin wel wat variatie zit. (foto: shutterstock.com)

Typisch voor het mariene milieu is de groei van soorten bovenop andere soorten. Zo vonden we op aangespoelde wieren heel veel van deze witte rondjes. Met een diameter van zo'n halve centimeter is het even goed kijken en daarbij kan een loep van pas komen. Dan zie je deze hele mooie huisjes van de **Posthoornkalkkokerworm**. (foto: waarneming.nl)

Op de golfbreker/strandhoofd (kies maar) deden we een mooie ontdekking. Er zaten tussen de rotsen heel wat **Purperslakken** en die waren druk in de weer geweest met het leggen van eitjes. De Purperslak is terug van weggeweest door het verbieden van anti-aangroei-verf in de scheepvaart. Op deze foto zie je dat ook bij deze soort flink wat variatie te vinden is. (foto: flicker.com)

Deze activiteit gemist??? Geen probleem!!!

Er staat al een nieuwe activiteit op het programma want op **zondag 26 februari** wandelen we door het domein van **Zevenkerken**. We kunnen hier een stuk oud bos combineren met een heideveldje en een grote waterplas met kijkhut.

De mail met de info over deze activiteit valt op maandag 20 februari in je mailbox.

Meer info over de eerstvolgende activiteiten vind je hieronder.

Vriendelijke groeten en tot binnenkort

Jan Vanhoutte

Wandelingen in de nabije toekomst :

Sinds begin 2017 organiseert **NVO** elke maand 2 natuuractiviteiten.

NVO staat voor **NatuurVrienden Oostende** en verenigt op een vrijblijvende manier mensen die samen van natuur willen genieten.

De 2^e zondag van elke maand verkennen we een stukje Oostendse natuur. De 4^e zondag van elke maand zoeken we het, carpool-gewijs, wat verderop. Op deze manier bezoeken we, over 3 jaar gespreid, **meer dan 60 verschillende locaties**.

ALLE activiteiten zijn steeds gratis.

Na elke activiteit wordt een verslagje doorgemailed naar alle deelnemers.

Enkele dagen voor de volgende activiteit wordt een klein info-mailtje verstuurd.

Er werd ook een site opgestart waarop alle verslagjes en wat extra info over NVO terug te vinden zijn.

<https://nvosite.com/>

Volgende NVO-activiteiten (steeds keuze tussen ochtend- en namiddagwandeling) :

- **zondag 26 februari** : wandeling door het domein van **Zevenkerken** (Loppem)
Start : 08u30 en 13u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zondag 12 maart** : vroege-lentewandeling door het **Oostends krekengebied**
Start : 09u00 en 14u00 aan de Kinderboerderij / Stuiverstraat 599 / Oostende
- **zondag 26 maart** : we wandelen over het **Fonteinpad** in Torhout
Start : 08u30 en 13u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zondag 09 april** : op zoek naar bijzondere flora op de Oostendse **Oosteroever**
Start : 09u00 en 14u00 op de parking van Fort Napoleon / Vuurtorenweg 1 / Oostende
- **zondag 23 april** : daguitstap **Noord-Frankrijk** : Klaarmares en Tournehem
Start : 08u30 en 13u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zaterdag 07 mei** : volop lente in het Oostendse **Stadsrandbos**
vanwege Moedertjesdag op 8 mei gaat deze activiteit uitzonderlijk door op zaterdag
Start : 09u00 en 14u00 aan de Kinderboerderij / Stuiverstraat 599 / Oostende

Weer of geen weer, er wordt **altijd** op de voorziene plaats en (stipt) op het voorziene uur gestart

Wie deze mails liever niet meer ontvangt kan zich uit de bestemmelingenlijst laten schrappen door een klein mailtje terug te sturen.

Je kunt me steeds bereiken via mail op jan.vanhoutte65@gmail.com

(ook opmerkingen, vragen, verbeteringen, voorstellen... zijn steeds meer dan welkom via mail)

Starten aan het Duinenkerkje en door de duinen richting Raversijde. Onderweg be-
noemen we wat planten zoals Fijne kervel... of was het dan toch Dolle kervel, L. uit A.?

foto : RenYp

foto : RenYp

foto : RenYp

foto : RenYp

foto : RenYp

foto : LuVer

We kunnen niet door de duinen wandelen zonder hier en daar wat planten te benoemen. Linksboven beginnend en met de klok mee:

- **Sneeuwklokjes** zijn meestal aangeplant
- dit **Wit vetkruid** werd niet aangeplant maar "ontsnapte" uit een naburige tuin.
- we maakten een gal los van een struik Hondсроos (spec.). De gal werd veroorzaakt door de **Rozenmosgalwesp**.
- we knipten er eentje open en vonden enkele cocons van de wespenlarfjes. Niets gaat verloren en een aandachtige vogel vond het achteraf ongetwijfeld een lekker hapje.
- geurig groen dat ook prima eetbaar is... tenminste als je helemaal zeker bent dat het **Fijne kervel** is (vraag maar aan L. uit A.)

foto : DiNo

foto : NaGy

foto : LuVer

foto : NaGy

foto : AnPo

Op de dijk eerst nog even een paar minuten uitleg over het project "Duin voor Dijk", over het getij dat geboren wordt in de Zuidelijke poolzee en pas twee dagen later onze kust bereikt, en over de stroming die ons Vlaamse zand naar Nederlandse wateren spoelt. Maar daarna het strand op om eerst in de hoogwaterlijn te zoeken naar boeiende aanspoelsels. Opvallend veel wieren deze keer. Deze aangespoelde wieren zijn zeer belangrijk omdat ze voedsel vormen voor de eerste pioniersplanten die zullen zorgen voor spontane duinvorming (als de borstelwagen ze niet komt verwijderen natuurlijk).

foto : NaCo

Enkele voorbeelden van aangespoelde organismen.

Linksboven beginnend en dan met de klok mee:

- twee **Strandkrabben**, zoals je ziet zit er veel variatie in de kleur... groen, oranje, bijna zwart, het kan allemaal
- een pakket eikapsels van de **Wulk**. In elk compartimentje zitten tot wel 10 eitjes maar als die uitkomen overleven alleen de sterksten (één of twee). De anderen dienen als voedselvoorraad
- Een vreemde vondst want het rugschild van deze **Noordzeekrab** was nog zacht. Wellicht werd deze krab aangevallen en opgegeten net na een vervelling.
- het inwendige schild (in feite is het een schelp) van één van de **Zeekat**-soorten (inktvisen)
- Dit werd verkeerd benoemd als Zeespriet (zwak moment) maar zijn de steeltjes van **Gorgelpijp**, een kolonie van planktonetende hydropoliepen.
- Voor velen de mooiste vondst van de dag: een tros eikapsels van de **Hondshaai**

foto : RenYp

foto : RenYp

foto : NaGy

Als gids loop je tijdens een wandeling voortdurend te selecteren: "Wat toon ik wel? Wat toon ik niet?" Daarbij hou je vanzelfsprekend rekening met wat je wel en wat je niet weet. En je vraagt je eerst ook nog af of het wel duidelijk te tonen is. Als laatste maak je de bedenking: "Vertel ik het ernstig of doe ik het met een kwinkslag?" Die "humor" kan eerstekeers-NVO-ers wel eens in verwarring brengen (and that's part of the fun).

foto : LuVer

foto : NaGy

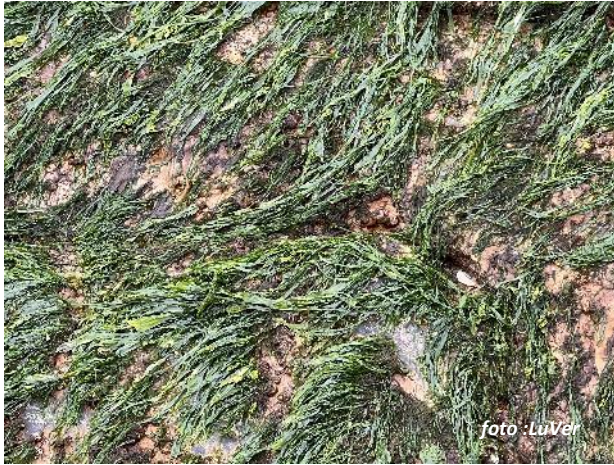

foto : LuVer

foto : AnPo

foto : DiNo

Wieren benoemen is moeilijk maar bij sommige soorten lukt het toch wel. Linksboven beginnend en met de klok mee:

- Op golfbrekers groeit veel **Darmwier** (spec.), één van de groenwieren
- vanuit Frankrijk hierheen gedreven, lange slierten **Riemwier**
- ook bij de wieren wel wat exoten zoals dit **Japans besenwier**
- **Roodwieren** zie je zelden en ze benoemen is werk voor wierenkenners. Deze groeit bovenop **Blaaswier**.
- kenmerkende blazen in het midden van de thallus, dit is **Knotwier**.

foto : RenYp

foto : DiNo

foto : NaCo

foto : NaGy

Er zijn wel wat mariene soorten die enkel kunnen overleven op hard substraat. Aan onze kust betekent dat dus op de stenen van dijken en van golfbrekers. Bij laag water zie je er vele honderdduizenden (wellicht zelfs miljoenen) levende dieren. Zeepokken, Schelpkokerwormen, Mosselen, Japanse oesters, Schaalhorens, anemonen en sinds kort ook weer Purperslakken... om maar enkele van die soorten te noemen.

foto : NaGy

foto : NaGy

foto : RenYp

foto : NaGy

foto : DiNo

foto : LuVer

foto : DiNo

foto : RenYp

Enkele voorbeelden van organismen op een golfbreker.
Linksboven beginnend en dan met de klok mee:

- **Zeepok** (spec.), **Mossel** en **Paardenanemoon**
- losgemaakte **Schaalhoren** (spec.), straks netjes op zijn plaatsje terugzetten want alleen daar sluit zijn schelp perfect aan op de rots
- een **Kokmeeuw** komt kijken af er iets te eten valt
- **Schelpkokerwormen** staan vaak in grote groepen bijeen, zoals veel soorten leven ook zij van plankton dat ze uit het water zeven.
- voor een **Schalekster** is een golfbreker een echt buffet
- Deze grote zeepokken tonen duidelijk waarom de **Paarse zeepok** ook wel Vulkantje wordt genoemd

foto : DiNo

foto : DiNo

Nabespreking... en waarempel, ook de namiddagploeg in beeld

foto : NaGy

Ook "verse" NVO-ers zien meteen de meerwaarde van zo'n nabespreking in. Welkom in ons clubje...

foto : NaGy

foto : JaVa

foto : JaVa